

KHS/HV
NHV@socialstyrelsen.se

Region Stockholm, anders.ahlsson@regionstockholm.se
Västra Götalandsregionen, peter.lonnroth@vgregion.se

Ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård; viss vård vid tarmsvikt hos vuxna

Beslut

Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) bifaller Region Stockholms (Dnr 12098/2023) och Västra Götalandsregionens (Dnr 11755/2023), ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet tarmsvikt hos vuxna. För tillståndet gäller de villkor som framgår av bilaga 1.

Tillstånden gäller tillsvidare.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2024. Aktuell verksamhet ska påbörjas senast detta datum.

Ärendet

Region Stockholm (Dnr 12098/2023) och Västra Götalandsregionen (Dnr 11755/2023) har inkommit med ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet tarmsvikt för vuxna samt bifogat verksamhetsbeskrivningar som redovisar verksamheternas förutsättningar att uppfylla de generella villkoren enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård och de särskilda villkoren för tillståndet.

Region Stockholm har angett att verksamheten kan påbörjas inom sex månader efter beslutsdatum, för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Karolinska universitetssjukhuset.

Västra Götalandsregionen har angett att verksamheten kan påbörjas inom sex månader efter beslutsdatum, för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Sahlgrenska universitetssjukhuset.

Socialstyrelsen har hämtat in ett yttrande från en särskild beredningsgrupp angående vilken eller vilka regioner som ska beviljas aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen består av två representanter från varje samverkansregion. Av beredningsgruppens yttrande framgår i huvudsak följande.

Beredningsgruppen bedömer utifrån ansökningshandlingarna att båda regionerna har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård. Vidare bedömer beredningsgruppen att båda regionerna även har förutsättningar att uppfylla sakkunniggruppens förslag till särskilda villkor för aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen har inga kommentarer till de särskilda villkoren och föreslår att nämnden beslutar om dessa.

Beredningsgruppen bedömer att de som föreslås tilldelas tillstånd har goda förutsättningar att bedriva och utveckla denna vård. Beredningsgruppen har vid denna bedömning haft patientens bästa som utgångspunkt.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) krävs det tillstånd för att få bedriva nationell högspecialiserad vård. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från en region besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor. Ett tillstånd får återkallas om villkoren för det inte längre är uppfyllda, om förutsättningarna för tillståndet har ändrats eller om tillståndshavaren begär det. Beslutet får inte överklagas.

Enligt 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) beslutar Socialstyrelsen efter ansökan från en region om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård. Myndigheten beslutar också om återkallelse av ett sådant tillstånd.

Enligt 19 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen finns inom myndigheten ett särskilt beslutsorgan som benämns Nämnden för nationell högspecialiserad vård. Beslutsorganet ska fatta beslut om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård samt om återkallelse av ett sådant tillstånd enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen.

Enligt 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård ska verksamheten uppfylla vissa generella villkor avseende bl.a. samverkan, riskanalys och kontinuitetsplan, uppföljning och utvärdering samt forskning och utveckling.

I förarbetena till hälso- och sjukvårdslagen framhålls att nämndens beslut ska baseras på en bedömning av i vilken mån en enhet uppfyller de krav som gäller för det aktuella tillståndet. Patientens bästa ska vara utgångspunkten vid beslutet (prop. 2017/18:40 s. 50 ff.).

Nämndens bedömning

Nämnden bedömer att de verksamheter som Region Stockholm och Västra Götalandsregionen ansvarar för, har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård samt de särskilda villkoren som gäller för aktuellt tillstånd. Vidare konstaterar nämnden att den särskilda beredningsgruppen anser att dessa regioner ska beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård.

Vid en sammantagen bedömning finner nämnden att Region Stockholm och Västra Götalandsregionen bör beviljas aktuellt tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet tarmsvikt för vuxna.

Nämnden beslutar att

- Region Stockholms och Västra Götalandsregionens ansökningar gällande vårdområdet tarmsvikt för vuxna ska bifallas.

Detta beslut får inte överklagas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Olivia Wigzell, ordförande, och de övriga ledamöterna Gilbert Tribo, samverkansregion Lund/Malmö, Kaisa Karro, samverkansregion Linköping, Carina Örgård, samverkansregion Göteborg, Talla Alkurdi, samverkansregion Stockholm, Andreas Svahn, samverkansregion Uppsala/Örebro, Harriet Hedlund, samverkansregion Umeå. Utredaren Anna Lord har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Olivia Wigzell

Anna Lord

Bilaga 1

Generella villkor

Region Stockholm och Västra Götalandsregionen ansvarar för att verksamheterna vid Karolinska universitetssjukhuset och Sahlgrenska universitetssjukhuset uppfyller de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård.

Särskilda villkor

Region Stockholm och Västra Götalandsregionen ansvarar för att verksamheterna vid Karolinska universitetssjukhuset och Sahlgrenska universitetssjukhuset uppfyller de särskilda villkoren för aktuellt tillstånd som framgår nedan.

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner i det multidisciplinära teamet ska ha specifik erfarenhet/kunskap/kompetens inom det definierade området

- Gastroenterolog
- Dietist
- Kontaktsjuksköterska
- Stomiterapeut
- Kurator
- Anestesiolog/kärlkirurg med inriktning på kärlaccess
- Kolorektalkirurg

Andra kompetenser och förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Smärtteam
- Interventionell radiologi
- Infektionskonsult
- Kompetens att lägga central venkateter (CVK)/subkutan venport (SVP), accesskonsult på patienter som är svåra att finna access på
- Klinisk fysiologi (njurfunktionsprov)
- Motilitetslaboratorium

Kritisk utrustning, lokaler

- Möjlighet till slutenvård för patienter inom vårdområdet

- Lokalerna ska möjliggöra mottagningsbesök med flera professioner närvarande
- Lokalerna ska möjliggöra patientutbildning i parenteral egenvård

Övriga villkor

- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått genom exempelvis framtagande av gemensamma standardiserade frågeformulär för uppföljning
- NHVe ska ansvara för en digital plattform för MDK (multidisciplinär konferens) och utbildning
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.
- NHVe ska erbjuda auskultation för särskilt intresserade specialister
- En av de nationella vårdenheter bör vara samlokaliserad med enhet där visceral transplantation utförs